

جمهوری اسلامی ایران

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

معاهدت قرآن و عترت

آزمون سراسری قرآن و عترت – ترجمه و مفاهیم نهج البلاغه

اردیبهشت ماه ۱۳۹۴

زمان پاسخگویی: ۸۰ دقیقه

۱- گزینه صحیع را در پاسخ نامه علامت بزنید
۲- برای پاسخ غلط، یک سوم نمره منفی منظور می‌شود.

توضیمات:

* گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱. جرج جرداق دانشمند بزرگ مسیحی که اخیراً فوت کرد در بیان عظمت نهج البلاغه چه گفته است؟

(۱) نهج البلاغه، فرزند قرآن است

(۲) نهج البلاغه برادر قرآن است

(۳) نهج البلاغه دون کلام خالق و فوق کلام مخلوق است

(۴) جاذبه‌های نهج البلاغه امام علی(ع) شوری در من ایجاد کرد که دویست بار آن را مطالعه کردم

۲. مجموعه نفیس نهج البلاغه، منتخبی از خطبه‌ها، نامه‌ها و کلمات کوتاه امیرالمؤمنین علی(ع) است که...

(۱) در سال ۴۰۰ هجری قمری به وسیله سیدرضا گردآوری شده است

(۲) توسط ابن ابی الحدید دانشمند بزرگ اهل سنت تألیف و شرح شده است

(۳) جرج جرداق (دانشمند بزرگ مسیحی) آن را شرح کرده است

(۴) توسط شاگردان و اصحاب حضرت علی(ع) جمع آوری شده است

۳. از دوران زندگی امام علی(ع) با رسول خدا (ص) خطبه‌ای در نهج البلاغه نقل نشده است زیرا:

(۱) امام علی(ع) در این دوران بیشتر پیام رسول خدا(ص) را به مردم رسانده یا از قول آن حضرت سخن گفته است

(۲) خطبه‌های حضرت علی(ع) در زمان پیامبر(ص) حفظ و نگهداری نشده است

(۳) سیدرضا بلیغ‌ترین خطبه‌ها را جمع آوری کرده است

(۴) خطبه‌های حضرت علی(ع) در دوران زندگی با پیامبر در بخش «رسائل امیرالمؤمنین(ع)» آمده است

۴. بیشترین مخاطبان نامه‌های امام علی(ع) در نهج البلاغه عبارتند از:

(۱) فرماندهان نظامی با ۳۲ نامه، مردم شهرها با ۱۶ نامه، استانداران و فرمانداران با ۹ نامه

(۲) استانداران و فرمانداران با ۳۲ نامه، دشمنان با ۱۶ نامه، فرماندهان نظامی با ۹ نامه

(۳) استانداران و فرمانداران با ۱۶ نامه، فرماندهان نظامی با ۹ نامه، مأموران مالیات با ۴ نامه

(۴) استانداران و فرمانداران با ۷۹ نامه، فرماندهان نظامی با ۳۲ نامه، دشمنان با ۱۶ نامه

۵. در کلام امام علی(ع) تشبیه فرصت به ابر، گویای کدام واقعیت است؟

۱) فرصت‌ها به سرعت می‌گذرند و باید در انجام دادن کارها فرصت را غنیمت شمرد

۲) همان‌طور که ابر موجب نزول باران است فرصت‌ها موجب رحمت و آسایش است

۳) از دست دادن فرصت‌ها موجب غم و غصه خواهد شد

۴) اگر ابر نباشد باران نخواهد بارید و اگر فرصت فراهم نیاید امکان مبادرت ورزیدن به عمل نیست

۶. وظایف برادری براساس فرمایش امام علی(ع) در حکمت «١٣٤» نهج‌البلاغه کدام است؟

۱) مهروزی و اظهار برادری

۲) خوشروی و رفتار محبت‌آمیز

۳) برخورد با انصاف و عدل

۴) حفظ برادر خود در سه مورد: مصیبت و گرفتاری، در غیاب او و پس از مرگش

۷. بهانه‌های افراد برای ترک کار خیر چیست؟

۱) شایسته‌تر بودن دیگران و داشتن امکانات و دارایی بیشتر آنان ۲) بخشش باید به مقدار قابل ملاحظه باشد

۳) شرم و حیا از بخشش به مقدار کم ۴) همه موارد

۸. کدام یک از حکمت‌ها حاوی پیام زیر است:

«انسانی که ارزش خود را بشناسد، در حقیقت به سعادت رسیده است»

۱) هَلْكَ امْرُؤْ لَمْ يَعْرِفْ قَدْرَهُ

۲) قِيمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ

۳) مَنْ كَرُمَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ هَانَتْ عَلَيْهِ شَهْوَاتُهُ

۴) نَفْسُ الْمَرءِ خُطَاهُ إِلَى أَجَلِهِ

۹. آداب علم آموزی عبارتند از:

۱) اعتراف به جهل، کنار گذاشتن حیا و شرم در پرسیدن نادانسته‌ها، پرسش به قصد فهم، ارزیابی و تحلیل

۲) رازداری، دوراندیشی، شرم نداشتن از گفتن «نمی‌دانم»

۳) سخن نگفتن بدون اندیشه، طلب علم برای درک و فهم، پرهیز از اظهار نظر عجولانه

۴) سؤال به قصد تفقه و یادگیری، رعایت انصاف، اشتیاق به یاد دادن

۱۰. مفاد این سخن از گلستان سعدی که: «از لقمان پرسیدند ادب از که آموختی: گفت: از بی ادبان، هرچه از ایشان در نظرم ناپسند آمد از انجام آن پرهیز کرد» از کدام عبارت حکیمانه امام علی(ع) برداشت می شود؟

- ۱) أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعِيبَ مَا فِيكَ مِثْلُهُ
- ۲) كَفَاكَ أَدَبًا لِنَفْسِكَ اجْتِنَابُ مَا تَكْرَهُهُ مِنْ غَيْرِكَ
- ۳) لَا تَكُنْ مِّمَّنْ يَخَافُ عَلَى غَيْرِهِ بِأَدْنِيٍّ مِنْ ذَنْبِهِ
- ۴) لَا تَكُنْ مِّمَّنْ فَهُوَ عَلَى النَّاسِ طَاعِنٌ وَلِنَفْسِهِ مُدَاهِنٌ

۱۱. براساس فرمایش امام علی(ع) آثار سوء دلبستگی به دنیا چیست؟

- ۱) غفلت از خود و سرنوشت جامعه
- ۲) ندیدن عیوب آنچه دوست دارد، دل مشغولی به دنیا
- ۳) غمی که پیوسته همراه اوست، حرصی که او را رها نمی کند، آرزویی که به آن نمی رسد
- ۴) باز ماندن از آخرت، عمل در دنیا برای دنیا، اعتماد کردن به دنیا

۱۲. براساس حکمت «۴۲۳» نهج البلاغه امام علی(ع) می فرمایند:

کسی که باطن خود را اصلاح کند.....

- ۱) خداوند امر دنیای او را اصلاح کند
- ۲) خدا [رابطه] بین او و مردم را اصلاح کند
- ۳) نگهبانی از جانب خدا بر او خواهد بود
- ۴) خدا ظاهر او را اصلاح می کند

۱۳. با توجه به فرمایشات امام علی(ع) در زمینه دعا، کدام برداشت صحیح است؟

- ۱) دعا ویژه دفع بلا و گرفتاری است
- ۲) دعا سلاح مؤمن و وسیله ارتباط مخلوق با خالق است
- ۳) دعا نشان دهنده درون پاک دعاکننده است
- ۴) استجابت دعا، برآورده شدن سریع حاجت هاست

۱۴. براساس حکمت «۳۷۲» نهج البلاغه، وقتی ثروتمند در بخشیدن خود بخل بورزد....

- ۱) در آخرت از او حساب کشیده می شود
- ۲) ظلم و ستم در جامعه رواج می یابد
- ۳) در دنیا تنها و منزوی زندگی می کند
- ۴) فقیر آخرتش را به دنیایش می فروشد

۱۵. دو امری که مانع تحقق «امر به معروف و نهی از منکر» در جامعه می شود، کدام است؟

- ۱) کوچک دیدن عمل، ترس و هراس از مشکلات
- ۲) عدم شناخت معروف و منکر
- ۳) واگذاری به دیگران، پرداختن به کارهای مهم تر
- ۴) معروف را «خوب» ندانستن و منکر را «زشت» نشمردن

* معنای صحیح لغات زیر کدام است؟

۱۶. اِبَّاتَعَ * يُحْسِنُ

- (۲) خرید * نیکو به انجام می‌رساند
(۴) پیروی کرد * نیکو به انجام می‌رساند
- (۱) فروخت * احسان می‌کند
(۳) معامله کرد * نیکو می‌شود

۱۷. يَحْرُسُ * مَقْرُون

- (۲) حفظ می‌کند * اقامتگاه
(۴) حفاظت می‌شود * شبیه
- (۱) حفاظت می‌کند * همراه
(۳) طمع می‌کند * نزدیک

۱۸. مُصَادَّقَةٌ * تَافِهٌ

- (۲) راستگویی * به اندازه
(۴) دوستی * بهای انداز
- (۱) رفاقت * مدارا
(۳) همراهی * نزدیک

۱۹. عِشْتُمْ * دَعَائِمٌ

- (۲) پوشاندید * استوار
(۴) ترسیدید * بخش‌ها
- (۱) زندگی کردید * درخواست‌ها
(۳) زنده ماندید * پایه‌ها

۲۰. آَدَرَكَ * رَقَّ

- (۲) فهمید * صاف کرد
(۴) گرفت * کوتاه کرد
- (۱) رسید * نازک شد
(۳) یاد کرد * نزدیک شد

۲۱. اِعْقِلُوا * مَرَارَةٌ

- (۲) عاقلانه فکر کردند * گذران
(۴) باز گردانید * تکرار
- (۱) تعقل کنید * ناسازگاری
(۳) نگاه دارید * تلخی

۲۲. مَنْهُومٌ * تَنَفِيس

- (۲) پرخور * نفس کشیدن
(۴) حریص * زدودن غم و غصه
- (۱) خوابیده * استراحت دادن
(۳) غم دیده * فرصت دادن

۲۳. کَفَاهُ * مَرْجُونٌ

- ۱) هم شأن اوست * اميدواری
۲) از او خواست * همسایه
۳) او را کفايت کرد * آنچه مورد اميد است
۴) با او برابر شد * اميد فراوان

۲۴. قَصَرَ * تَعَنْتَ

- ۱) کوتاهی کرد * آزار دادن
۲) بیمار شد * خوار کردن
۳) محدود کرد * دشمنی کردن
۴) رنج بردن

۲۵. شَدَّ * طَاعِنٌ

- ۱) محکم کرد * لعنت شده
۲) مضاعف شد * غافل
۳) بنا کرد * ناسزا گو
۴) تقویت کرد * عیب گیر و طعنه زننده

* ترجمه صحیح را انتخاب کنید.

۲۶. «الْفُرْصَةُ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ فَانْتَهِزُوا فُرَصَ الْخَيْرِ»

- ۱) فرصت‌ها همچون ابر می‌گذرد، پس فرصت‌های نیک را بربایید
۲) فرصت‌ها از دست رفتند همچنان که ابرها گذشتند، پس باید فرصت‌های خیر را غنیمت شمرد
۳) فرصت همچون گذشتن ابر می‌گذرد، پس بیدار باشید و فرصت نیک را بربایید
۴) فرصت می‌گزارد چنان که ابر می‌گذرد، پس فرصت خیر را دریابید

۲۷. «الْبَشَاشَةُ حِبَالَةُ الْمَوَدَّةِ»

- ۱) خوشروی، دام دوستی است
۲) تبسم، طناب دوستی است
۳) خنده، ریسمان محبت است
۴) خوشروی، نرdban محبت است

۲۸. «وَإِنْ أَقْتَمْتُ أَخَذَكُمْ وَإِنْ نَسِيْتُمُوهُ ذَكَرَكُمْ»

- ۱) و اگر بایستید از شما حمایت می‌کند و اگر او را فراموش کنید، یاد شما او را بس است
۲) و هنگامی که قیام کردید شما را پشتیبانی کرد و هنگامی که او را فراموش کردید، از شما یاد کرد
۳) و به پا نخواستید مگر این که شما را گرفت و او را فراموش نکردید مگر این که از شما یاد کرد
۴) و اگر بایستید شما را می‌گیرد و اگر او را فراموش کنید، او از شما یاد می‌کند

۲۹. ترجمه کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) الْأَخْرُ يَدْعُ هَذِهِ الْمُماَظَةَ لِأَهْلِهَا: آیا آزاده‌ای نیست که غذایش را به نیازمندی واگذارد
- ۲) الْعِلْمُ يَهْتَفُ بِالْعَمَلِ: علم با عمل پایدار می‌ماند
- ۳) وَقَدْ خَاطَرَ مَنِ اسْتَغْنَى بِرَأْيِهِ: و کسی که به رأی و اندیشه خود بسته کند خود را در خطر و تباہی می‌افکند
- ۴) مَنْ بَالَّغَ فِي الْخُصُومَةِ أَثِيمٌ: کسی که در دشمنی زیاده‌روی کند پشیمان می‌شود

۳۰. ترجمه کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) لَا تَسْتَحِي مِنِ اعْطَاءِ الْقَلِيلِ: از بخشش خسته نشو گرچه کم باشد.
- ۲) مَنْ أَيْقَنَ بِالْخَلْفِ جَادَ بِالْعَطَيَّةِ: هر کس پاداش الهی را باور دارد، در بخشش سخاوتمند است
- ۳) مَنْ شَأْوَ الرِّجَالَ شَارِكَهَا فِي عُقُولِهَا: هر کس به مردم مشورت دهد، آنها را در عقل خود شریک گرداند
- ۴) الْإِسْتِشَارَةُ عَيْنُ الْهِدَايَةِ: مشورت خواستن، چشم‌جوشان هدایت است

۳۱. کِفَاكَ مِنْ عَقْلِكَ مَا أَوْضَحَ لَكَ سُبْلُ غَيْكَ مِنْ رَشِدِكَ

- ۱) عقل تو برای تو کافی است که راه‌های گمراهی را از راه‌های پیشرفت به تو نشان می‌دهد
- ۲) از عقل خود بهره‌گیر برای روشنایی در شناخت راه‌های گمراهی از مسیر رشد و تعالی
- ۳) عقل تو که بهترین روشنگر راه‌های گمراهی از راه رشد و پیشرفت است برای تو کافی است
- ۴) آن مقدار از عقل که راه گمراهی تو را از راه هدایت مشخص کند، برای تو کافی است

۳۲. أَكْبَرُ الْعَيْبِ آنَ تَعِيبَ مَا فِيكَ مِثْلُهُ

- ۱) عیبی را که شبیه آن در تو هست در دیگران بزرگ مشمار
- ۲) عیب دیگران، بزرگتر از عیبی که در تو هست نیست
- ۳) اگر مثل عیب دیگران در تو هست عیب خود را بزرگ بشمار
- ۴) بزرگترین عیب، عیب شمردن چیزی است که شبیه آن در خودت است

۳۳. عَجْبُ الْمَرءِ بِنَفْسِهِ أَحَدُ حُسَّادِ عَقْلِهِ

- ۱) خودپسندی شخص، یکی از حاسدان عقل اوست
- ۲) خودپسندی، تنها حسود عقل است برای هر شخص
- ۳) خودپسندی مرد، برابر یک حسود برای عقل اوست
- ۴) شخص خودپسند، خود یکی از حاسدان عقل خویش است

٣٤. يَكْرَهُ الرُّفْعَةَ وَيَشْتَأْ السُّمْعَةَ

- ١) از بالا نشستن اکراه دارد و گوش دادن (به حرف حق) را می خواهد
- ٢) برتری را نمی پسندند و از شهرت تنفر دارد
- ٣) بالادست را خوش ندارد و از سازش متنفر است
- ٤) برتری را نمی پسندد و از سکوت لذت می برد

٣٥. ترجمه کدام عبارت صحیح است؟

- ١) مَنْ أُعْطِيَ الدُّعَاءَ لَمْ يُحَرِّمِ الْأَجَابَةَ: کسی که دعا هدیه دهد (دیگران را دعا کند) از اجابت محروم نمی شود
- ٢) مَنْ زَهِدَ فِي الدُّنْيَا إِسْتَهَانَ الْمُصَبِّيَاتِ: هر کس به دنیا دل نبندد، مصیبت‌ها را سبک می شمارد
- ٣) الْبَخْلُ جَامِعٌ لِمَسَاوِيِ الْعَيُوبِ: بخل فراوان، مساوی همه عیوب است
- ٤) آَزَرَى بِنَسِيْهِ مَنْ اسْتَشَعَرَ الطَّعْمَ: خود را اذیت کرده است کسی که آگاهانه طمع ورزد

٣٦. پیام فرمایش امام علی(ع) در حکمت «١٧٣» نهج البلاغه «مَنْ اسْتَقَبَلَ وُجُوهَ الْأَرَاءِ عَرَفَ مَوْاقِعَ الْخَطَائِفِ» کدام است؟

- ١) کلید مشارکت در عقل و اندیشه مردم، مشورت است
- ٢) آشنایی با آراء و نظرات مختلف، انسان را از لغزش‌ها حفظ می کند
- ٣) کسی که به رأی و اندیشه خود بسته کند، خود را در خطر و تباہی می افکند
- ٤) کسی که مشورت می کند در واقع از عقل دیگران استفاده می کند

٣٧. پیام سخن گهربار امام علی(ع) در حکمت «٣١» نهج البلاغه «وَمَنْ حَلُمَ لَمْ يُفَرِّطْ فِي أَمْرِهِ وَعَاشَ فِي النَّاسِ حَمِيدًا» کدام گزینه است؟

- ١) انسان بردبار مورد حمایت مردم در مقابل نادان است
- ٢) همت بلند، انسان‌ها را به وادی آرامش و آسایش می رساند
- ٣) انسان بردبار، میانه‌رو و مورد ستایش مردم است
- ٤) کسی که خود را به مردمی شبیه سازد، تقریباً یکی از ایشان می شود

٣٨. با توجه به کدام حکمت از نهج البلاغه می توان فهمید که: «دل بستن به دنیا سبب غفلت است»

- ١) الْدُّنْيَا دَارُ مَمَّ لَا دَارُ مَقْرَرٌ
- ٢) الرُّكُونُ إِلَى الدُّنْيَا مَعَ مَا تُعَانِينُ مِنْهَا جَهَلٌ
- ٣) أَهْلُ الدُّنْيَا كَرَبِ يُسَارُ بِهِمْ وَهُمْ نِيَامٌ
- ٤) إِذَا أَقْبَلَتِ الدُّنْيَا عَلَى أَحَدٍ أَعَارَتْهُ مَحَاسِنَ غَيْرِهِ

۳۹. کدام یک از حکمت‌ها حاوی پیام زیر است؟

«خدا باوران از گناه می‌ترسند»

- ۱) اِحْذَرْ أَنْ يَرَاكَ اللَّهُ عِنْدَ مَعْصِيَتِهِ
۲) أَشَدُ الذُّنُوبِ مَا اسْتَهَانَ بِهِ صَاحِبُهُ
۳) لَا يَرْجُونَ أَحَدًا مِنْكُمْ إِلَّا رَبَّهُ وَلَا يَخَافُنَّ إِلَّا ذَنْبَهُ
۴) لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ

۴۰. پیام فرمایش امام علی(ع) در حکمت ۱۲۵ نهج‌البلاغه «مَنْ أَعْطَى الشُّكْرَ لَمْ يُحِرِّمِ الزِّيَادَةَ» کدام است؟

- ۱) توفیق سپاسگزاری، هدیه‌ای الهی است.
۲) نعمت‌های الهی به تدریج به انسان عطا می‌شود
۳) زیاد شدن یا از بین رفتن نعمت‌ها به اختیار انسان‌ها است
۴) نعمت‌ها در صورت قدر ناشناسی زایل می‌شوند

۴۱. با توجه به شرح فرازی از حکمت «۱۴۷» نهج‌البلاغه «... وَ صَنَيعُ الْمَالِ يَزُولُ بِزَوَالِهِ» کدام گزینه مناسب‌تر است؟

- ۱) ثروت به دست آمده با مصرف کردن کاسته شده و به سمت نابودی می‌رود
۲) صاحب مال و ثروت باید مراقبت کند تا مبادا آفات و بلاهایی آن را از میان بردارد
۳) ثروتمند باید پیوسته نگهبان اموال خود از کاستی و نابودی باشد
۴) مقام و محبوبیتی که با مال برای ثروتمند حاصل شده با نابودی مال از میان می‌رود

۴۲. امام علی(ع) در حکمت «۳۱» نهج‌البلاغه ارکان ایمان را صبر، یقین، عدل و جهاد معرفی می‌فرمایند و سپس صبر را شامل چهار شعبه می‌دانند که عبارتند از:

- ۱) صبر بر مصیبت، صبر بر بلا، صبر بر طاعت، صبر بر ترک گناه
۲) شوق به بهشت، ترس از آتش جهنم، زهد و بی‌رغبتی به دنیا، انتظار مرگ داشتن
۳) صبر در مقابل شهوت، صبر در اجتناب از حرام، صبر در مقابل سختی‌ها، صبر در انجام عبادات
۴) شتاب در کار خیر، تحمل سختی‌ها، بی‌رغبتی به دنیا، دوری از گناه

۴۳. براساس شرح حکمت «۶» نهج‌البلاغه «صَدْرُ الْعَالِلِ صُندُوقُ سِرِّهِ» عاقل کسی است که:

- ۱) سینه‌اش صندوق اسرار او باشد
۲) همان‌طور که اشیای قیمتی را پنهان می‌کند عقل خود را نیز به هر کسی عرضه نکند
۳) در حفظ اسرار دیگران کوشای باشد
۴) سینه‌اش مخزن تجربه و دوراندیشی او باشد

 جمهوری اسلامی ایران
 وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاونت قرآن و عترت

آزمون سراسری قرآن و عترت – اردیبهشت ماه ۱۳۹۴

فرهنگ نظرسنجی

- * داوطلب محترم خواهشمند است جهت رشد و تعالی آزمون‌های آینده، ما را از نظرات خود بهره‌مند نمایید.
- * پاسخ به این سوالات اختیاری بوده و تأثیری در نمره آزمون ندارد.
- * پاسخ هریک از سوالات زیر طبق شماره اختصاصی آن، در پاسخ نامه علامت زده شود.

ردیف	محورهای زیر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟	خیلی خوب	خوب	متوسط	ضعیف
۹۱	اطلاع‌رسانی و تبلیغات برگزاری آزمون	۱	۲	۳	۴
۹۲	مراحل ثبت‌نام اینترنتی و ممهور نمودن کارت آزمون	۱	۲	۳	۴
۹۳	زمان برگزاری آزمون (تاریخ، روز، ساعت)	۱	۲	۳	۴
۹۴	مکان برگزاری آزمون (موقعیت مکانی، صندلی، نور، سیستم صوتی و ...)	۱	۲	۳	۴
۹۵	نظم و انضباط آزمون (شروع و اتمام بموقع آزمون، سکوت لازم و ...)	۱	۲	۳	۴
۹۶	نحوه برخورد عوامل اجرایی و مراقبین	۱	۲	۳	۴
۹۷	تناسب سوالات آزمون با محتوای آموزش (منابع معرفی شده)	۱	۲	۳	۴
۹۸	گویا، روان و قابل فهم بودن سوالات آزمون	۱	۲	۳	۴
۹۹	کیفیت چاپ سوالات و پاسخ‌نامه آزمون	۱	۲	۳	۴
۱۰۰	ارزیابی کلی از روند و کیفیت آزمون این دوره نسبت به دوره‌های پیشین	۱	۲	۳	۴